

מנכ"ל רשות ההגירה: "לא נמשיך ביבוא עובדי בניין מסין"

אמנון בן עמי מתקשש שעובדי בנייה יגיעו לישראל רק במסגרת הסכמים דו צדדיים עם מדינות מוצאם, באופן שימנע מחברות כוח האדם לגבות תשלומים גבוהים מהעובדים

06.01.2013 22:59 מאת: הילה ויסברג

האם הקבלנים מנסים לסכל את היוזמה של רשות האוכלוסין וההגירה במשרד הפנים להביא לישראל עובדי בניין מאסיה וממזרח אירופה בלא מעורבות של חברות כוח אדם, תוך שהעובדים משלמים סכומים גבוהים כדי לעבוד בישראל? מנכ"ל הרשות, אמנון בן עמי, טוען כי התאחדות בוני הארץ (שמה החדש של התאחדות הקבלנים) ממציאה חדשות לבקרים תירוצים לשם כך, תוך התעקשות על נחיצותם של עובדי בניין סינים בלבד.

בהתאחדות טוענים כי ההפך הוא הנכון, ואומרים כי ההתאחדות תומכת בהבאת עובדים ממזרח אירופה בהסכמים דו צדדיים (בילטרליים), כפי שנעשה מאז יוני 2011 - אלא שמספר העובדים שהגיעו עד כה ממזרח אירופה הוא זעום, מאות ספורות בלבד, ואינו עונה על הצרכים. זו, לדבריהם, גם הסיבה העיקרית לירידה של 37% בהתחלות הבנייה ברבעון האחרון. לטענת ההתאחדות, "ראש הממשלה, בנימין נתניהו, רוצה לעצור את עליית מחירי הדירות על ידי הגדלת מלאי הדירות - אבל המחסור בעובדים מקצועיים שמוערך בכ 20 אלף גורם לכך שקבלנים לא מתחילים פרויקטים חדשים, מלאי הדירות החדשות מצטמצם והמחירים ממשיכים לעלות".

מחר ייערך במשרד ראש הממשלה דיון בראשות מנכ"ל המשרד, הראל לוקר, שבו יציגו שני הצדדים את טענותיהם. ההסכמים הדו צדדיים נועדו למנוע יבוא בלתי מפוקח של עובדים זרים לישראל, תוך מעורבות של חברות כוח אדם. הסכומים שגובות החברות מהעובדים מתחלקים בין חברות כוח אדם בארץ המוצא של העובדים לבין חברות כוח האדם בישראל. דרך זו של תיווך עובדים עדיין מתקיימת בכל הנוגע לעובדי סיעוד, אך נפסקה בעניינם של עובדי בניין וחקלאות.

לפני שנכנסו לתוקפם ההסכמים הדו צדדיים בין ישראל לתאילנד, החל באפריל האחרון, שילמו עובדי חקלאות תאילנדים כ 40 אלף שקל בממוצע כדי להגיע ישראל. סכום זה חייב עובדים רבים ליטול הלוואות, שכדי להחזירן נדרשו מהם כשנתיים של עבודה. כיום העובדים משלמים דמי טיפול של כמה מאות דולרים בכדי להגיע לישראל, ולא מעבר לכך, מה שמונע את מה שבן עמי מגדיר "מצב של סחר בבני אדם".

בתחום הבניין שילמו עובדים מסין כ-20 אלף דולר לחברות כוח אדם כדי לעבוד בישראל, אבל לפי בן עמי הרשות לא תאפשר עוד הגעה של עובדים מסין לישראל שלא במסגרת הסכמים דו צדדיים. הסכמים כאלה נחתמו בינתיים בענף הבנייה עם בולגריה ומולדובה, ובעתיד ייתכנו הסכמים מול מדינות מזרח אירופיות נוספות ומול סרי לנקה ונפאל. בין ישראל לסין לא נחתמו הסכמים דו צדדיים.

יש הטוענים כי התעקשות הקבלנים על עובדים סינים נובעת גם מקשריהם עם חברות כוח האדם, שאיפשרו להם ליהנות מהכספים הרבים שנגבו מן העובדים הזרים – טענה שהקבלנים מכחישים נמרצות. לדבריהם, "הקבלנים אינם מעסיקים את העובדים ישירות, אלא אך ורק באמצעות תאגידי כוח האדם כפי שנקבע בחוק ולכן אין להם חלק ביבוא העובדים מסיין".

בן עמי עומד בראש ועדה בין משרדית לבחינת הסכמים דו צדדיים בין ישראל למדינות שונות. עד כה, לפי בן עמי, הגיעו לכאן 2,000 עובדים מבולגריה. "ענף הבנייה זקוק ל-8,000 עובדים, וכיום יש 6,000 עובדים. כדי למלא את הפער הרשות העמידה לרשות הקבלנים בשנתיים האחרונות 12 אלף עובדים פלסטינים כתגבור, אך הקבלנים ממשיכים להתלונן", הוא אומר. "אמרנו להם, 'נסו את הסרי לנקים, הם בונים גורדי שחקים במדינות המפרץ, למה שלא יתאימו כאן?'. שוב נתקלנו בהתנגדות. נשמעו גם טענות שהעובדים שהבאנו עד כה מבולגריה לא טובים; שהבאנו להם רואי חשבון ורופאי שיניים בולגרים. בכל פעם צעות טענות אחרות".

בן עמי אומר שהרשות נתונה ללחצים עצומים מאז שהחליטה להפסיק את הבאת העובדים הסינים. "החלטנו להתמקד בענף הבניין, שם יש גביית כספים לא הגיונית מעובדים", אומר בן עמי. "אם ישראל מחשיבה עצמה למדינה נאורה, הרי שהיא חייבת לעודד הסכמים דו צדדיים שמאפשרים פיקוח ובקרה על עובדים זרים וכמובן מאפשרים הבאת עובדים בדרך מוסרית והומנית. זו מהפכה. אלא שאנחנו סופגים לחצים מהקבלנים לחזור לשיטות הישנות ולהביא עובדים ממדינות שאין אתן הסכם".

בהתאחדות בוני הארץ טוענים כי ההתאחדות מעולם לא התנגדה להסכמים הביולטרליים שישראל מובילה, להפך. "עמדנו לצד המדינה בהחלטתה להביא עובדים מבולגריה וממולדבה ואף סייעה לה בכך", אמרו בהתאחדות בוני הארץ. "כאשר תאגידי כוח האדם הגישו עתירה נגד המדינה בשל הפסקת יבוא העובדים מסיין, ההתאחדות התייצבה לצד המדינה בבית המשפט ותמכה בעמדת הממשלה. בנוסף, ההתאחדות הקימה בתיאום עם הממשלה משרד ואתר הכשרה בבולגריה ושלחה על חשבונה מהנדסים ומנהלי עבודה ישראלים שיבחנו את העובדים הבולגריים וסייעו בהליך המיון".

הבעיה, לפי ההתאחדות, היא המספר המועט מדי של פועלים שהגיעו עד כה. "מספר העובדים שהגיע עד כה, שנה וחצי לאחר החלטת הממשלה להגדיל את מכסת העובדים הזרים ל 8,000, הוא מאות ספורות בלבד, ובשטח אנו רואים שזה לא עובד", מסרה בתגובה. נסים בובליל, נשיא ההתאחדות, טוען כי הדיונים עם מנכ"ל משרד ראש הממשלה נקבעו לאחר שכל המאמצים שהושקעו על ידי הממשלה והתאחדות בוני הארץ לא צלחו.